

Saksframlegg

Arkivsak
23/03946-1

Saksbehandler
Elisabeth Lannem
Nærby

Behandles av
Valgstyret

Møtedato
14.03.2023

Godkjenning protokoll Valgstyret 7. februar 2023

Ordførers forslag til vedtak:

Protokollen fra Valgstyrets møte 7. februar 2023 godkjennes slik den foreligger.

Sammendrag og konklusjon

Utkast til protokoll fra Valgstyrets møte 7. februar 2023 følger vedlagt.

Lene W. Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivsak
22/13548-1

Saksbehandler
Rolf Inge Brakstad

Behandles av
Valgstyret

Møtedato
14.03.2023

Valg2023 - orientering om personvalgssystemet

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Redegjørelse om personvalgssystemet ved kommunevalg tas til orientering.

1. Sammendrag og konklusjon

Saken gjelder valglovens regler knyttet til personvalget ved kommunestyrevalg. Kommunedirektøren anbefaler at saken tas til orientering.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

2.1 Todelt prosess.

Valgoppgjøret skjer i to prosesser - først foretas en **mandatfordeling** - deretter en **kandidatkåring**.

Mandatfordeling:

Først finner man ut hvor mange velgere som har stemt på hver partiliste. Dette er grunnlaget for beregningen av den politiske fordelingen av plassene i kommunestyret - dvs hvor mange kommunestyremedlemmer hvert parti/liste skal få.

Hva gjelder selve metoden - så fremgår det av valglovens § 11-12 at mandatfordelingen ved kommunestyrevalg skjer i henhold til St. Laguës modifiserte metode etter § 11-4 i valgloven. Dette er den samme beregningsmetoden som blant annet benyttes ved stortingsvalg og direkte valg til bydelsutvalg.

Hver listes stemmetall (antall stemmer til listen ganget med antall representantplasser i kommunestyret / dvs 55) divideres med 1,4 - 3 - 5 - 7 osv inntil stemmetallet er dividert

så mange ganger som det antall representanter partiet forventes å få. Mandatene fordeles fortløpende til listene/partiene etter kvotientenes størrelse.

Departementets begrunnelse for denne beregningsmetoden ved kommunestyrevalg er at valgoppgjørene vil forenkles ved at det blir felles oppgjørsregler for alle valg - samt at der St. Laguës metode får betydning ved mandatfordelingen - vil ordningen bidra til at kommunestyrets sammensetning får større grad av proporsjonalitet - sett i forhold til valglistens oppslutning blant velgerne - enn det som følger av tidligere ordninger.

Kandidatkåring:

Når fordelingen mellom partiene er gjennomført - må det avgjøres hvilke av kandidatene som skal velges inn fra den enkelte liste - dvs hvilke personer som skal bli medlemmer av det nye kommunestyret.

2.2 Grunnlaget for kandidatkåringen - det personlige stemmetallet

Det er kandidatenes personlige stemmetall som avgjør hvilke kandidater som skal velges inn fra listen - og i hvilken rekkefølge. Hvor stort det personlige stemmetallet til hver enkelt kandidat blir - avhenger av to forhold:

- om forslagsstillerne/partiet har ønsket å gi vedkommende kandidat et tillegg i sitt personlige stemmetall (kandidater med uthevet fet skrift) - et såkalt *partitillegg*
- hvor mange velgere som gir vedkommende kandidat en *personstemme*

2.2.1 Personlig stemmetillegg fra forslagsstillerne - valgloven § 6 - 2 (3)

Forslagsstillerne kan være med på å bestemme det personlige stemmetallet til et visst antall av kandidatene ved å gi dem et tillegg i sitt personlige stemmetall. Antallet som kan få et slikt partitillegg vil avhenge av hvor mange kandidater som skal velges. Når det nå skal velges 55 representanter i Asker - så vil partiene kunne gi partitillegg til inntil **10** kandidater.

Navnet til disse kandidatene skal stå med uthevet (fet) skrift - og øverst på stemmeseddelen. Dette markerer at forslagsstillerne har ønsket å prioritere disse foran de øvrige kandidatene.

Hvor mange personstemmer stemmetillegget skal eller kommer til å utgjøre - avhenger av hvor mange velgere som stemmer på listen - dvs **partilistens stemmetall**. Tillegget skal utgjøre 25 % av partilistens stemmetall.

Man må altså ta utgangspunkt i partilistens stemmetall og regne ut hvor mye 25 % utgjør. Har et parti for eksempel fått 10 000 stemmer - får kandidater med uthevet skrift et stemmetillegg på 2 500 personstemmer.

2.2.2 Personstemmer fra velgerne - valgloven § 7 - 2

Velgerne kan gi én personstemme til så mange av kandidatene på listen de ønsker. Dette gjør de ved å sette et merke ved kandidatens navn på stemmeseddelen. Også kandidater som står med uthevet skrift - kan få personstemme.

Velgerne kan også gi personstemmer til kandidater som står på andre lister enn den de selv stemmer på - såkalte slengere. Det kan føres opp inntil en fjerdedel av det antall medlemmer som skal velges til kommunestyret. I Asker er det anledning til å føre opp **13** kandidater som står på andre lister enn den man selv stemmer på.

Det er summen av personstemmer fra velgerne og det eventuelle stemmetillegget fra forslagsstillerne som utgjør kandidatens personlige stemmetall - og som legges til grunn for kandidat kåringen.

Hvis en liste får et samlet stemmetall på 20 958 - vil en kandidat med uthevet skrift få et stemmetillegg på 5 239,5. Hvis kandidaten også får personstemmer fra 6 908 velgere i eget parti samt 670 slengere - så blir det personlige stemmetallet på 12 817,50 ($5\,239,5 + 6\,908 + 670$).

En kandidat som ikke står med uthevet skrift og som får personstemme fra 406 velgere - får et personlig stemmetall på 406. Kandidaten med et personlig stemmetall på 12 817,50 blir naturlig nok valgt inn før kandidaten med et personlig stemmetall på 406.

2.2.3 Nærmere presisering av systemet.

En del legger kanskje fortsatt til grunn at alle kandidater fortsatt får 1 personstemme per stemmeseddel - og at de som står med uthevet skrift får 1,25 personstemme.

Det er ikke riktig!!

Det at en velger stemmer på en liste medfører ikke - som tidligere - at hver kandidat på listen får én personlig stemme. Det er kun kandidater som står med uthevet skrift og kandidater hvor velgerne aktivt har markert for personstemme - som får personstemmer. Om man ønsker å angi verdien av det personlige stemmetillegget for hver enkelt stemmeseddel - vil det være mest korrekt å si at kandidater med uthevet skrift får 0,25 personstemme per urettede stemmeseddel.

Dersom en velger har gitt en kandidat med uthevet skrift en personstemme - i form av et merke ved kandidatnavnet - får kandidaten 1,25 personstemmer. Motsvarende får en kandidat som ikke står med uthevet skrift 0 personstemmer per urettede stemmeseddel - mens han/hun får 1 personstemme dersom en velger har gitt vedkommende en personstemme.

Et annet forhold som heller ikke er kjent for alle dersom man gir en slenger - er at man reduserer verdien av stemmeseddelen til eget parti med 1/55 del ved 1 oppført slenger osv. Påfører en velger opp 13 navn på sin stemmeseddel – reduseres verdien av stemmeseddelen med 13/55 deler. Tilsvarende øker listestemmetallet når det på andre lister føres opp slengere (en slenger til en Høyre-kandidat på en stemmeseddel til Arbeiderpartiet øker listestemmetallet til Høyre med 1/55 del). Får partiet 110 slengere - så øker det totale listestemmetallet med 2.

2.3 Kandidatkåringen

Den kandidaten som har det høyeste personlige stemmetall - velges inn som kandidat nr. 1 fra listen - den som har nest høyest velges inn som nr. 2 osv. Står noen kandidater likt - fordi de har et like stort stemmetall - legges rekkefølgen på listen til grunn for kandidatkåringen.

Eksempel på kandidatkåring - kommunestyrevalg

Bygdelista Antall stemmer: 100

Stemmetillegg fra partiet utgjør: 25 % av 100 = 25

Rekkefølge på stemmeseddel	Stemmer fra velgerne	Tillegg fra partiet	Personlig stemmetall	Kandidatkåring Rekkefølge
1. Anne Bø	34	25	59	1. Anne Bø (59)
2. Per Paulsen	6	25	31	2. Gunnar Os (48)
3. Eli Hansen	9	0	9	3. Hilde Hansen (48)
4. Gunnar Os	48	0	48	4. Per Paulsen (31)
5. Hilde Hansen	48	0	48	5. Eli Hansen (9)

3. Tidligere behandling

Saken behandles kun av valgstyret.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivsak
22/13351-3

Saksbehandler
Rolf Inge Brakstad

Behandles av
Valgstyret

Møtedato
14.03.2023

Valg2023 - orientering om Kirkevalget

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Redegjørelse om kirkevalget 2023 tas til orientering

1. Sammendrag og konklusjon

De politiske partiene på Stortinget inngikk i 2008 en avtale om det fremtidige forholdet mellom stat og kirke. Som et ledd i denne reformen skulle kirkelige valg, kunne avholdes samtidig med ordinære politiske valg. Det er derfor nå lovregulert at kirkevalget skal holdes samtidig med - og i lokaler i umiddelbar nærhet av valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre dersom dette lar seg gjøre. Det vil derfor bli avholdt kirkevalg mandag 11. september 2023.

Kommunedirektøren anbefaler valgstyret å ta redegjørelsen til orientering.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Som en forsøksordning ble det i 2005 gjennomført menighetsrådsvalg i alle valgkretsene i gamle Asker, Røyken og Hurum. Det ble videre avholdt kirkevalg i 2009/2011/2015/2019 etter modell fra 2005. Det ble tilrettelagt for kirkevalget på de samme skolene/ i nærheten av de samme valglokalene som ble brukt ifm det politiske valget.

Kommunedirektørens erfaring fra tidligere kirkevalgene har jevnt over vært god - og samarbeidet med kirken har fungert jevnt over godt. I 2023 skal det velges medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd (Kirkemøte) i Den norske kirke for perioden 2020-2023.

Nedenfor vil kommunedirektøren orientere litt om ordningen – og hvilken betydning dette vil ha ved årets valg.

2.1 Regelverket for kirkevalget

Kirkevalget skjer med hjemmel i trossamfunnsloven - etter regler fastsatt av kirkemøtet (kirkevalgreglene). Kirkevalget 2023 er en fellesbetegnelse på to valg:

- valg til 10 menighetsråd (lokalt)
- valg til bispedømmeråd (regionalt).

2.2 Ansvar for gjennomføringen av kirkevalget

Kirkerådet har ansvaret for regelverket for kirkevalget. De har også det generelle ansvaret for informasjon om kirkevalget fra sentralt hold til velgerne.

Menighetsrådene har ansvar for gjennomføringen av valget på lokalt nivå. Menighetsrådet skal fungere som valgstyre - og har i den egenskap ansvaret for at kirkevalget blir gjennomført i samsvar med regelverket. De bestemmer steder for stemmegivning, oppnevner valgfunksjonærer, skaffer utstyr/materiell og sørger for at valget blir gjennomført. I tillegg sørger de for opptelling av stemmesedler.

2.3 Tiden for stemmegivning ved kirkevalget

Kirkevalg skal gjennomføres samtidig med kommunestyre- og fylkestingsvalget mandag 11. september over hele landet. Det er en forutsetning at kirkevalget finner sted «samtidig» med kommunestyre- og fylkestingsvalget - hvilket betyr samme dag og med samme åpningstid i sine valglokaler som ved det politiske lokalvalget.

Det skal være mulig å avgi forhåndsstemme til kirkevalget. Nytt i årets kirkevalg - er muligheten til å forhåndsstemme digitalt. Alle velgere vil fra 10. august til 6. september kunne avgi sin stemme fra mobil, nettbrett eller pc ved å logge inn med BankID eller lignende. De som ønsker å forhåndsstemme fysisk og ved oppmøte- kan gjøre det på nasjonal forhåndsstemmedag 31. august - eller andre tidspunkter i egen menighet eller en menighet der de befinner seg. Det vil således ikke være aktuelt med forhåndsstemmegivning i tilknytning til forhåndsstemmegivningen ved kommunestyre- og fylkestingsvalget.

2.4 Samarbeid mellom kommunen og menighetsrådene

Valgstyrets leder og kommunedirektøren ble av valgstyret i møte den 7. februar 2022 sak 05/23 gitt myndighet til å avgjøre enkeltspørsmål i forbindelse med gjennomføringen av kirkevalget i den grad dette vil ha betydning for avviklingen av det politiske valget.

Leder for prosjektgruppen (Asker kirkelige fellesråd) har allerede tatt kontakt med valgsekretariatet - og det er etablert kontakt mellom valgsekretariatet og leder for prosjektgruppen. Det er allerede signalisert at valgsekretariatet vil bidra overfor kirken ifm gjennomføringen (dvs felles befarings og kontroll ift bruk av lokaler). Alle lokaler knyttet til *Valg2023* er allerede vedtatt av valgstyret. Dette innebærer at kirkevalget må tilpasse plasseringen av sine lokaler/mottak på en slik måte at *Valg2023* gjennomføres uten det blir vanskeliggjort (dreier seg mye om hvor og hvordan velgere skal gå fra det ene valget til det andre - samtidig som det tas hensyn til at det klart er 2 adskilte valg).

Det er forutsatt at gjennomføringen av kirkevalget ikke skal berøre organer og administrativt personell som deltar ved forberedelse og gjennomføring av kommunestyre- og fylkestingsvalget på en slik måte at avviklingen av disse valgene blir vanskeliggjort.

Kommunen er ellers ikke formelt forpliktet til å bistå ved gjennomføringen av kirkevalget. Kommunedirektøren er innstilt på å yte praktisk bistand - men på en slik måte at dette ikke går ut over gjennomføringen av eget lokalvalg. Dette innebærer at stemmestyrer og valgfunksjonærer til lokalvalget ikke vil bli tillagt oppgaver ved kirkevalget. Det er altså ikke aktuelt for kommunen å bidra med eget personell ifm gjennomføringen av kirkevalget.

Erfaringen fra valgene i 2005-2019 var at velgerne fikk anledning til å avgi stemme både til kommunens valg og kirkevalget uten altfor store praktiske vansker. Kommunedirektøren ser for seg en tilsvarende ordning/tilretteleggelse ved årets valg.

3. Tidligere behandling

Denne saken behandles kun av valgstyret.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.